

TÜRKİYE'DE MESLEKİ EĞİTİMİN GELİŞİMİ AÇISINDAN UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİNİN ÖNEMİ

THE IMPORTANCE OF DISTANCE EDUCATION ACTIVITIES FOR DEVELOPING VOCATIONAL EDUCATION IN TURKEY

Yeliz YEŞİL*

* Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Edirne/Türkiye, yeliz_odtu@hotmail.com

ÖZ

Eğitim faaliyetleri bireyin hayatında önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim faaliyetleriyle bireyler kişisel kapasitelerini artırma olanağı elde etmekte, kendilerini yenileyebilmekte, değişimlere daha kolay adapte olabilmekte ve performanslarını artırma olanağına kavuşabilmektedirler. İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve doğru şekilde yönlendirilmesi eğitim faaliyetleriyle mümkün olmaktadır. Eğitim faaliyetleriyle bireyler kendi kariyer yollarını belirleyebilmekte ve mesleki tercihlerini oluşturabilmektedir. Mesleki eğitim faaliyetlerinin gelişimi açısından da eğitimde iletişim teknolojilerinin kullanımı önem arz etmektedir. Uzaktan eğitim faaliyetleri eğitimin gelişmesi açısından birçok fırsatlar sunmaktadır. Son yıllarda iletişim teknolojilerinin gelişimiyle eğitim farklı bir boyut kazanmış ve "uzaktan eğitim" kavramı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de mesleki eğitimin gelişimi açısından uzaktan eğitim faaliyetlerinin önemini incelemesidir. Uzaktan eğitim faaliyetlerinin gelişmesiyle öğrenme ortamının olumlu yönde nasıl etkilendiği ve uzaktan eğitimle ilgili eksiklikler üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde giriş, ikinci bölümde uzaktan eğitim kavramı, üçüncü bölümde uzaktan eğitim faaliyetlerinin avantajları ve dezavantajları verilmiş, dördüncü bölümde Türkiye'de mesleki eğitimin gelişmesi için uzaktan eğitim faaliyetlerinin önemi üzerinde durulmuş, beşinci kısımda Türkiye'de uzaktan eğitimde toplam öğrenci sayıları ve uzaktan eğitim veren bazı meslek yüksekokulları verilmiş ve son kısımda sonuç ve değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki eğitim, uzaktan eğitim, yükseköğrenim.

Jel Kodları: I21,I23.

ABSTRACT

Education activities play an important role in the life of the individual. They are able to increase their personal capacities by training activities, renew themselves, become easier to adapt to changes and gain the opportunity to increase their performances. By the help of the training activities human resources can be developed and can be directed correctly. With training activities, individuals can identify their own career pathways and create Professional preferences. For developing vocational education activities the usage of communication technology at education is important. Distance education activities give opportunities for developing education. In recent years, with the development of communication technologies, education has gained a different dimension and the concept of "distance education" has emerged. This study's aim is to analyze the importance of distance education activities for developing vocational education in Turkey. It has been emphasized how the learning environment is affected positively by the development of distance learning activities and the deficiencies about distance learning. In this study, at the first part introduction; at the second

* Yrd.Doç.Dr.,Trakya Üniversitesi, Edirne/Türkiye, yeliz_odtu@hotmail.com.

part the definition of distance education were given, at the third part the advantages and disadvantages of educational activities were emphasized and at the fourth part the importance of distance education activities for developing vocational education in Turkey and at the fifth part , the total number of students in distance education in Turkey and the number of distance education of some vocational schools were given. At the last part result and evaluation were determined.

Keywords: Vocational education, distance education, higher education.

Jel Codes: I21,I23.

1. GİRİŞ

Bireyin hayatında eğitim çok önemli bir yer tutmaktadır. Örgütler de rekabet üstünlüğü sağlamak, vizyon ve misyonlarını gerçekleştirmek için çalışana yatırım yapmak gerektiğinin farkındadırlar. Bu sebeple gerek okul eğitimi süresince gerekse bireyin hayatının geri kalan kısmında aldığı eğitimler bireyin başarısını ve performansını olumlu yönde etkilemektedir.

İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte eğitimde birçok kolaylık sağlayan uzaktan eğitimin önemi artmış ve eğitim uygulamaları zaman ve yerden bağımsız olarak birçok yere ulaşmıştır. Bilindiği üzere günümüz bilgi çağında bilgiyi hemen yakalayıp özümsemek ve yorumlayabilmek için zamanı çok iyi kullanabilmek gerekmektedir.

2. UZAKTAN EĞİTİM KAVRAMI

İnsan kaynaklarının gelişiminde mesleki eğitim faaliyetlerinin rolü çok önemlidir. Eğitim faaliyetleriyle insan kaynağının kendisini daha verimli ve etkili bir şekilde geliştirebilmesi sağlanmaktadır. Günümüzde iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle de eğitim faaliyetlerinden daha kolay bir şekilde yararlanma olanağı elde edilebilmektedir. Bilgiye daha kolay bir şekilde ulaşılabilen ve bu durum ise öğrencinin bilgiye istediği zaman ulaşip bilgiyi daha iyi bir şekilde yorumlayabilmesine fırsat vermektedir. Kısaca uzaktan eğitim kavramı iletişim teknolojilerinin gelişimiyle birlikte eğitimde birçok kolaylık getirmektedir.

Genel olarak uzaktan eğitim süreci örgün eğitimden herhangi bir sebepten dolayı

yararlanamayan insanların, eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuş bir sistemdir (Altıparmak vd., 2011: 319). Yıldırım' a (2006: 30) göre de uzaktan eğitim, geniş uygulama alanı olan elektronik ortamdaki öğrenme şeklidir. Uzaktan eğitim, örgütlerin örgüt içi teknolojik altyapısını kullanarak verdiği eğitim programlarından, internet üzerinden gerçekleştirdiği satış amaçlı bilgilendirme aktivitelerine kadar farklı şekiller alabilmektedir. Geleneksel eğitimin en iyi yönlerini teknoloji ile birleştirerek öğrenme ve bilgi transfer hızına ivme kazandıran bir yöntemdir. Eğitimin gerçekleşme saatleri, eğitim yerinin seçimi ve yöntemleri ve araçları eğitilen tarafından esnek bir şekilde belirlenebilmektedir (akt. Yıldız, 2011: 40). Ayrıca öğrenme için zaman ve yer prensibini yıkması, hızlı değişimlerin takip edilmesi gibi kolaylıkların ve avantajların yanı sıra eğitim altyapısı ve öz disiplini yüksek çalışanlara ihtiyaç duyulması gibi unsurlar da gerekli olmaktadır. Bu eğitimler multimedya eğitim, bilgisayar destekli eğitim, uzaktan eğitim ve e-öğrenme şeklinde değişik formatlara sahip olabilmektedir (Aktuna, 2007: 43). Görüldüğü üzere sürekli bilgi ağıyla aynı anda çok fazla kişiye ulaşılabilen ve iletişim kolaylığı sağlanmaktadır.

Ayrıca Carliner' e (2002: 1) göre de uzaktan eğitim sınıf ortamında öğrenme kadar etkili olup verimli bir öğrenme ortamı sunabilmektedir. Aynı zamanda uzmanlara göre uzaktan eğitim sınıfı öğrenmeyle birleştirilerek en iyi şekilde uygulanabilmektedir. Uzaktan eğitim, sınıfta verilecek dersler veya alıştırma kitapları konusunda daha deneyimli kimseler için bilgisayar ortamına yönelik yeni bir öğretme stratejisi geliştirmek

açısından zorlayıcı gelebilmektedir (akt. Yeşil,2015: 52). Ayrıca uzaktan eğitim açısından internet üzerinden eğitim, ölçme ve değerlendirme gibi unsurlar da önemli olmaktadır. Kaliteli bir internet destekli öğretimle öğrenciler bireysel, kalıcılığı yüksek, uzun dönemde fayda ve maliyeti hesaplı, zaman ve mekândan kısmen bağımsız eğitim olanağı elde edebilmektedirler (Deperlioğlu ve Yıldırım, 2009: 61).Görüldüğü üzere sürekli bilgi ağıyla aynı anda çok fazla kişiye ulaşılabilen ve iletişim kolaylığı sağlanmaktadır.

3. UZAKTAN EĞİTİMİN AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI

Gelişen iletişim teknolojileriyle ilgi, çekici ve etkileşimli uzaktan öğrenim materyalleri sunulabilmiştir. Böylece örgütlerin uzaktan eğitim yöntemine ve bu yöntemin sağladığı avantajlara ilgisi giderek artmaktadır. Uzaktan eğitim donanım, yazılım ve tasarım süresi açısından yüksek miktarda yatırım gereksinimi ile nitelendirilirken; bunun yanında daha hızlı ve esnek eğitim sağlaması nedeniyle uzun vadede düşük maliyetli olması ile de tanımlanmaktadır (Torrington, Hall ve Taylor, 2002: 436). Çünkü yeni iletişim teknolojileriyle aynı anda çok fazla kişiye ulaşılmakta, görsel ve işitsel duylulara hitap edilmekte, eğitim daha kalıcı olmaktadır (Gedik, 2008: 55).Ayrıca uzaktan eğitim, eğitimle ilgili kısıtlamaların zaman, yer, hız, çalışma metodu veya bunlardan herhangi birinde en

aza indirildiği bir eğitim faaliyetidir. Bu eğitim faaliyetiyle teknolojiden eğitim amaçlı faydalanma imkanı elde edilebilmektedir (Perraton, 2010: 16). Rosenberg' e (2001: 29) göre ise uzaktan eğitimin avantajları; maliyeti düşürmesi, eş zamanlı olarak çok sayıda bireye ulaşılması, herkesin aynı şekilde sunulan aynı içeriğe ulaşması, içeriğin daha uygun ve güvenli olması, bireylerin uzaktan eğitime erişiminin herhangi bir zamanda ve herhangi bir yerde olabilmesi ve mesajların ihtiyaca dayalı olabilesidir.

Uzaktan eğitim faaliyetlerinin başarısı için Coppola, Starr ve Rotter (2002)' a göre öğrencilerin sanal bir öğrenme ortamında nasıl destekleneceğini en iyi şekilde anlamak da gereklidir. İletişim, uzaktan öğrenmenin etkinliğini arttırmak ve öğrenci desteğini sağlamak için önemli bir faktördür (akt. Easton, 2003: 87). Ayrıca uzaktan eğitimde öğrenci için gerekli kaynaklar sağlanmalıdır. Öğrencinin rolünü açıklığa kavuşturmak; öğrenciler ve öğretmenler için daha uygun davranışlar, net beklentiler ve daha tatmin edici bir uzaktan eğitim faaliyeti sağlamaktadır (Paden ve Nita, 2009). Kısaca iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle bilgiye daha kolay ulaşılmakta ve bilgi çağında bireylere uzaktan eğitim programları birçok fırsatlar sunmaktadır. Öğrencilere ve eğitimcilere daha esneklik ve erişebilirlik sağlanmaktadır (O'Lawrence, 2007). Bu durum da uzaktan eğitim faaliyetlerinin avantajlarından sayılmaktadır. Uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları Tablo 1'de özetlenmiştir:

Tablo 1: Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

Uzaktan Eğitimin Avantajları	Uzaktan Eğitimin Dezavantajları
<ul style="list-style-type: none"> • Zaman ve maliyet tasarrufu sağlamak, • Yerden bağımsız hareket edilebilir, bilgisayar ve internet olan yerlerden eğitim alınabilir, • Daha fazla bilgi elde edilebilir, • Stres azaltılabilir, memnuniyet artabilir, • Uygun olmayan konforsuz sınıflarda bulunma zorunluluğu kalkar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Teknoloji kullanımında zorluk çekilmesi, • İleri derece planlama gerektirmesi, • Hemen geri bildirim sağlamaması, • Bazı derslerin uzaktan eğitime uygun olmaması, • Sözlü iletişimin gelişmesine olanak vermemesi, <p>Sosyal izolasyon olabilmektedir.</p>

Kaynak: <http://www.distance-learning-college-guide.com/advantage-and-disadvantage-of-distance-learning.htm>

Uzaktan eğitimin avantajları; zaman, kaynak, personel, maliyet tasarrufu sağlaması, birçok kişiyle aynı anda iletişim kurmaya imkan tanınması, daha esneklik sağlamasıdır (Yeşil,2015: 52).Uzaktan eğitim faaliyetleri sayesinde eğitime erişim kolaylaşır, öğrenmede esneklik sağlanır, öğrenci öğrenme sorumluluğuna sahiptir ve kendini yönlendirmektedir, öğrenci-öğretmen etkileşimini daha kolaylaştırır, bireyin gelişmesinde etkilidir, eğitmenler ve öğrenciler için teknoloji konusunda yetkinlikleri geliştirme fırsatı verilmektedir (<http://www.qcc.cuny.edu/SocialSciences/ppecorino/China-QCC-DE/Advantages-Disadvantages-DE.html>).

Uzaktan eğitimin dezavantajları ise; karmaşık olabilmesi, kişilerarası becerilerin öğretilmesi ve geliştirilmesi için yetersiz olabilmesi, iletişimde çeşitlilik olmaması, bazılarının etkileşim kurma konusunda yeterince istekli olmaması ve performans düşüklüğü olabilmektedir (Noe, 2009: 240). Bu sebepten dolayı kullanıcıların yeterince eğitim altyapısına sahip olmaları sağlanmalı, bilinç düzeylerinin yükseltilmesi gerekmektedir. Yeni teknolojilerden eğitim alanında da yararlanılmaya devam edilmektedir, fakat verimli kullanım açısından eksiklikler giderilmeli ortak bir noktada birleşme sağlanmalıdır (Yeşil,2015: 53).

4. MESLEKİ EĞİTİMİN GELİŞİMİ İÇİN UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİNİN ÖNEMİ

Bilgi toplumuna geçiş süreci içinde, toplumda herkesin eğitime tam ve eşit erişimi önemlidir, çünkü bilgi toplumunun ve küreselleşmenin etkisiyle ekonomi bilgiye ve bilgili insan gücüne dayanmaktadır. Bilgi toplumunda başarılı bir birey olabilmek için sadece belli mesleki ve teknik bilgilere sahip olmak yeterli olmamaktadır. Kişinin bilgiye ulaşması, bilgiyi çözümlenmesi, sürekli olarak işine uygun olarak bilgisini yenileyebilmesi gereklidir. Küreselleşen dünyada bireyin bilgisini devamlı

güncellemesi önemlidir (T.C. Yüksek-öğretim Kurulu, 2007).

Günümüzde teknoloji geliştikçe de eğitim daha da önemli bir unsur haline gelmeye devam etmektedir ve bu sebeple üniversiteler ve diğer eğitim kurumları eğitim için doğru teknoloji seçimi ve buna yönelik istihdam yaratmak için belirli stratejilere sahip olmalıdır. Uzaktan eğitim mesleki eğitim kurumlarının vizyon ve misyonunun gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Uzaktan eğitim tasarlanırken teknolojinin doğru seçimi ve kullanılması ve derslerin buna göre tasarlanması ve düzenlenmesi önemlidir (Gerhardt, 2005), çünkü uzaktan eğitim, eğitimi ve teknolojiyi bir arada ele almaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve küreselleşmenin gelişmesiyle; yaşamın sosyal, kültürel ve eğitsel yönleri farklılaşmakta ve zaman daha etkili kullanılmakta ve iletişim gelişebilmektedir (İşman vd.,2004).

Uzaktan eğitim faaliyetleri, eğiticiler ve kurumları için sürekli mesleki gelişimin artırılması için öğrenme ortamı geliştirme fırsatıdır. Uzaktan eğitim etkili ve maliyet etkinliği olan seçenekler sunan bir yöntemdir. Mesleki eğitimin gelişiminde uzaktan eğitim faaliyetleriyle öğrenme ortamının gelişimi önemlidir (Southernwood, 2008: 3). Mesleki eğitimde de nitelikli insan kaynakları geliştirmek açısından bilgiyi özümseyip yorumlayabilen, değerlendirebilen bireyler yetiştirmek önem arz etmektedir. Bireylerin kendilerini işgücü piyasasına hazırlarken analiz yetenekleri kuvvetli, başarıya odaklı, vizyon sahibi, zaman yönetimini bilen bireyler olarak yetiştirmeleri ve geliştirmeleri gerekmektedir. İletişim teknolojilerinin eğitim faaliyetlerinde aktif olarak kullanılmasıyla birlikte bireyler öğrenme içeriğinde ve bilginin özümsemiş kullanımında daha aktif rol oynayabilmektedir. Bilgi teknolojiyle birlikte daha hızlı ve etkin bir şekilde kullanılabilir.

Uzaktan eğitim faaliyetiyle öğrenenler, bilgisayar ve internet teknolojilerin gelişmesiyle bilgi edinme, üretme ve

paylaşma; öğrenme hedeflerini ve öğretim içeriğini belirleme; içerikle, eğitmenle ve arkadaşlarıyla etkileşimde bulunma, grupla işbirliği halinde çalışma vb. gibi konularda aktif bir konuma gelmiş ve öğrenme merkezinde yer almışlardır (Gökmen vd., 2016: 45). Bu sebeple eğitmenlerin ve öğrencilerin rollerinin değişmesiyle ve çeşitlenmesiyle birlikte teknoloji kullanımı, bilgiyi özümseme, geliştirme ve paylaşma, iletişimin çeşitlenmesi ve daha da gelişmesi öğrenme ortamını olumlu yönde etkilemektedir.

Uzaktan eğitimin etkili olabilmesi için şu hususlar gerekli görülmektedir (Göçmenler, 2002: 172-173);

- Toplam kalite anlayışı içinde eğitim yapmak,
- Başarı için öğrenenlerin ön gerekliliklerini sağlamak,
- Teknik sorunları önceden tahmin etmek ve önlem almak,
- Öğrencilerin önceliklerini ve olanaklarını bilmek,
- Dersleri ilginç hale getirmek ve rahatça takip edilmesine olanak sağlamak,
- Birçok kişiye ulaşabilmek için kavramsal, kuramsal ve teknolojik anlamda gelişmesini sağlamak,
- Sistematik yapının oluşturulmasında, programların çeşitliliğinde, kullanılan yöntemlerde motivasyon artışı sağlamak.

Uzaktan eğitimin gelecekte daha da gelişmesi açısından yukarıdaki hususlar önem arz etmektedir. Öğrenme ortamının gelişmesi açısından kalite standartlarının gelişmesi, teknolojide gelişmelerin öğrenme ortamına hızlı bir şekilde aktarımının sağlanması, koşullara göre hareket etmek önem arz etmektedir.

Diğer bir görüşe göre öğretimde teknolojinin kullanılmasıyla şu sorunlara çözüm getirileceği beklenmektedir (Tuncer ve Taşpınar, 2008: 139-140):

- Eğitimin yaygınlaştırılabilmesi,
- Fırsat eşitsizliklerinin giderilebilmesi,

- Kaynakların verimli kullanılabilmesi ,
- Eğitimdeki niteliğin arttırılabilmesi,
- Eğitimde belirli bir standardın sağlanabilmesi.

Eğitim ve teknoloji işbirliğinin artmasıyla zaman, maliyet tasarrufu gerçekleşmekte ve sistematik yapının tam olarak işlerlik kazanmasıyla verimlilik ve kalite artışı sağlanmaktadır. Ayrıca eğitim olanağına ulaşamayan bireyler de daha çok yararlanma fırsatı bulabilmektedirler.

Uzaktan eğitimin tasarımında yapıcı öğrenme yaklaşımının ve bilgisayar ağlarının önemli rol oynadığı belirtilmektedir ve uzaktan eğitimin etkili olmasında şu hususlara dikkat çekilmektedir (Aydın, 2003: 31):

- Öğrenmenin öğrenen merkezli olması,
- Öğrenenlerin işbirliği sayesinde daha anlamlı ve gerçek yaşama ilişkin sorunları çözerek daha kalıcı öğrenebilecekleri,
- Öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğinin öğrenenlerin ortaya koyacakları hizmetler ya da süreç içindeki performansları ile değerlendirilebileceği,
- Farklı kaynaklara kolay ulaşılabilmesi,
- Eğitmeni ile etkili iletişimin kurulabilmesi,
- Öğrenilecek içeriğin etkili bir şekilde kavranarak daha kalıcı bir öğrenmenin oluşmasına yardımcı olunabilmesidir.

İletişimin daha da geliştirilmesi ve etkili bir rehberlik faaliyetleriyle uzaktan eğitim faaliyetleri daha çok gelişebilecek ve daha kalıcı ve sistematik öğrenme ortamı sağlanabilecektir.

Uzaktan eğitimde en önemli unsurlardan biri iletişim altyapısıdır. İletişim altyapısında yaşanan sıkıntılar eğitimi etkilemektedir. Bu sebeple teknolojik altyapı sürekli geliştirilmeli ve internet hızı artırılmalıdır. Kablosuz ağ bağlantı imkanı sağlanmalıdır ve kapsamı genişletilmelidir. Üniversiteler öğrenim etkinliklerini değerlendirmelidir. Programlar yüksek kalitede olmalı ve farklı öğrenci nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamalıdır (Arat ve Bakan,

2011: 373). Bunlara ek olarak Verduin' e (1991) göre uzaktan eğitim amacıyla kurulan üniversitelerin uzaktan eğitime daha çok önem verdiğini, öğretim ve üretim süreçlerinin tümüne katıldığını, araştırmaya önem verdiğini ve uzaktan öğrenim yapan kişilerin yeni kurs ve program düzenleme ihtiyaçlarını da karşıladığını belirtmektedir. Bu nedenle, uzaktan eğitim veren üniversitelerin geleneksel eğitim veren üniversitelerden bağımsız olarak yapılandırılması hizmet kalitesini yükseltmek adına olumlu sonuç verebilmektedir. Üniversiteler arasında uzaktan eğitimle ilgili ortak çalışmalar yürütülebilmektedir (akt. Ateş, 2014: 36-37). Bu hususlar düzenlendiği takdirde öğrenme ortamında motivasyon olumlu yönde etkilenecek ve eğitim uygulaması ve değerlendirmesi etkili bir şekilde gerçekleşecektir.

5. TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİM-DE TOPLAM ÖĞRENCİ SAYILARI VE UZAKTAN EĞİTİM VEREN BAZI MESLEK YÜKSEKOKULLARI

Türkiye'de üniversitelerin uzaktan eğitim sistemleri konusunda adımlar atması YÖK'ün İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği'ni yayınlaması ile gerçekleşmiştir. Bu sayede bazı üniversiteler uzaktan eğitim merkezlerini kurarak faaliyete başlamışlardır. İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi 2009 yılında kurulmuştur. Günümüzde toplumun ihtiyaç duyduğu mesleki yeterliliklere sahip eleman yetiştirilmesi amacıyla birçok üniversite, uzaktan eğitim kapsamında meslek yüksekokullarında programlar açmıştır (Arat ve Bakan, 2011: 371). Buna göre meslek yüksekokullarında staj uygulamaları ile işbaşı eğitimleri ya da laboratuvar ortamları dışında yapılan teorik dersler uzaktan eğitim kapsamında verilebilir (Akşit vd, 2016).

Tablo 2: 2014-2015 Dönemi Uzaktan Eğitim Toplam Öğrenci Sayıları Özet Tablosu (Ön lisans Programları)

	2014-2015 DÖNEMİ					
	Yeni Kayıt			Toplam Öğrenci Sayısı		
	E	K	T	E	K	T
Devlet Üniversiteleri	4030	3162	7192	14033	9134	23167
Vakıf Üniversiteleri	282	175	457	719	469	1188
Vakıf Meslek Yüksek Okulları	141	453	594	247	978	1225
Toplam	4453	3790	8243	14999	10581	25580

Kaynak: <https://istatistik.yok.gov.tr/>

Tablo 3: 2015-2016 Dönemi Uzaktan Eğitim Toplam Öğrenci Sayıları Özet Tablosu (Ön lisans Programları)

	2015-2016 DÖNEMİ					
	Yeni Kayıt			Toplam Öğrenci Sayısı		
	E	K	T	E	K	T
Devlet Üniversiteleri	4327	3585	7912	16203	10910	27113
Vakıf Üniversiteleri	280	183	463	829	527	1356
Vakıf Meslek Yüksek Okulları	222	494	716	379	733	1112
Toplam	4829	4262	9091	17411	12170	29581

Kaynak: https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2016/2016_T1.pdf

Görüldüğü üzere devlet ve vakıf üniversiteleri dahil olmak üzere öğrenci sayısında bir önceki döneme göre artış söz konusudur. Bu durumu uzaktan eğitim

faaliyetlerinin zaman ve yerden bağımsız olması tetikleyebilmektedir, çünkü bireyler eğitim ihtiyaçlarını diğer bireylerle eşit düzeyde karşılamak istemektedirler.

Tablo 4: Türkiye’de Uzaktan Eğitim Veren Bazı Meslek Yüksekokulları

ÜNİVERSİTE	BÖLÜM
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ (ADANA) (Adana Meslek Yüksekokulu)	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) Çocuk Gelişimi (Uzaktan Öğretim) Elektronik Haberleşme Teknolojisi (Uzaktan Öğretim) Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (Uzaktan Öğretim)
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ (Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu)	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) Bilgisayar Teknolojisi (Uzaktan Öğretim) Harita ve Kadastro (Uzaktan Öğretim)
AMASYA ÜNİVERSİTESİ (Amasya Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu)	Elektrik (Uzaktan Öğretim) İnternet ve Ağ Teknolojileri (Uzaktan Öğretim) Mekatronik (Uzaktan Öğretim)
ANKARA ÜNİVERSİTESİ (Adalet Meslek Yüksekokulu)	Adalet (Uzaktan Öğretim)
ANKARA ÜNİVERSİTESİ (Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu)	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (Uzaktan Öğretim)
ANKARA ÜNİVERSİTESİ (Beypazarı Meslek Yüksekokulu)	Bankacılık ve Sigortacılık (Uzaktan Öğretim) Turizm ve Otel İşletmeciliği (Uzaktan Öğretim)
ANKARA ÜNİVERSİTESİ (Elmadag Meslek Yüksekokulu)	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim)
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ (Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu)	Turizm ve Otel İşletmeciliği (Uzaktan Öğretim)
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (Samsun Meslek Yüksekokulu)	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) Çocuk Gelişimi (Uzaktan Öğretim) Medya ve İletişim(Uzaktan Öğretim)
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ (ISPARTA) Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (Uzaktan Öğretim)
ATILIM ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)(Atılım Meslek Yüksekokulu)	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) (Ücretli) Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) (Tam Burslu)
PLATO MESLEK YÜKSEKOKULU (ADANA)(Plato Meslek Yüksekokulu)	Çocuk Gelişimi (Uzaktan Öğretim) (Adana) (Tam Burslu) Çocuk Gelişimi (Uzaktan Öğretim) (Adana) (%50 Burslu)
PLATO MESLEK YÜKSEKOKULU (SAMSUN)	Çocuk Gelişimi (Uzaktan Öğretim) (Samsun) (Tam Burslu) Çocuk Gelişimi (Uzaktan Öğretim) (Samsun) (%50 Burslu) Grafik Tasarımı (Uzaktan Öğretim) (Samsun) (Tam Burslu) Grafik Tasarımı (Uzaktan Öğretim) (Samsun) (%50 Burslu)

ÜNİVERSİTE	BÖLÜM
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ (SAKARYA) (Adapazarı Meslek Yüksekokulu)	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) Elektronik Teknolojisi (Uzaktan Öğretim) İnternet ve Ağ Teknolojileri (Uzaktan Öğretim) İş Sağlığı ve Güvenliği (Uzaktan Öğretim) Mekatronik (Uzaktan Öğretim)
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (Alaçam Meslek Yüksekokulu)	Posta Hizmetleri (Uzaktan Öğretim)
BEYKOZ LOJİSTİK MESLEK YÜKSEKOKULU (İSTANBUL) Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu	Dış Ticaret (Uzaktan Öğretim) (Tam Burslu) Dış Ticaret (Uzaktan Öğretim) (%50 Burslu) Lojistik (Uzaktan Öğretim) (Tam Burslu) Lojistik (Uzaktan Öğretim) (%50 Burslu)
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ Kocaeli Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim) İşletme Yönetimi (Uzaktan Öğretim) Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (Uzaktan Öğretim)
KAPADOKYA MESLEK YÜKSEKOKULU (NEVŞEHİR) Kapadokya Meslek Yüksekokulu	Turist Rehberliği (Uzaktan Öğretim) (Ücretli) Turist Rehberliği (Uzaktan Öğretim) (Tam Burslu)
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ (İZMİR) İzmir Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı (Uzaktan Öğretim)

Kaynak: <http://uzemgiris.com/node/221>

Görüldüğü üzere son yıllarda pek çok il ve üniversitede uzaktan eğitim faaliyetleri giderek yaygınlaşmakta ve bölümler çeşitlenmektedir. Nitelikli işgücü geliştirebilmek adına mesleki eğitimde de teknoloji kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Ayrıca verilen eğitim konuları işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan mesleklere yönelik olarak gelişmekte ve çeşitlenmektedir.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde iletişim teknolojilerinin daha da gelişmesiyle birlikte öğretmenlerin ve öğrencilerin rolleri değişmiş ve çeşitlenmiştir; bu duruma bağlı olarak birey daha çok bilgiyi özümseyebilmekte, bilgiyi geliştirmekte ve paylaşmaktadır. İletişimin çeşitlenmesi ve daha da gelişmesi öğrenme ortamını olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca iletişim teknolojilerinin kullanımıyla birlikte eğitim faaliyetleri zaman ve yerden bağımsız olarak yerine getirilebilmektedir. Böylece daha fazla kişiye aynı anda

ulaşılabilmektedir. Eğer uygulamada iletişim eksikliği mevcutsa bu durum ortadan kaldırılmalıdır.

Uzaktan eğitimin daha etkili olması adına öğrenciler uzaktan eğitim konusunda daha çok bilinçlendirilmeli ve öğrencilerden geri bildirim alınarak eksiklikler düzeltme yoluna gidilmelidir. Ayrıca uzaktan eğitimin daha başarılı olabilmesi adına öğrenciler teknolojik bilgiye yeterli düzeyde sahip olmalı ve bilgilerini devamlı geliştirmeli ve güncellemelidirler. Pek çok çalışmada belirtildiği üzere uzaktan eğitim faaliyetlerinin gelecekte de etkili olabilmesi için belirli kalite standartlarına ulaşılması, eğitimde kullanılacak materyallerin geliştirilmesi ve iletişimde etkililiğin artırılması önemli rol oynayacaktır. Ayrıca öğrenme ortamının teknolojiye uyumunun sağlanması gerekmektedir. Mesleki eğitimde de insan kaynaklarının etkili bir şekilde geliştirebilmesi ve belirlenen kalite standartlarına ulaşabilmek açısından da bilgiye zaman ve yerden bağımsız olarak kolay bir şekilde ulaşabilmek

gerekmektedir. Öncelikle öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamalarına uyumunun sağlanması ve zorlandıkları konuları kolaylıkla yetkililere ileterek programdaki aksaklıkların giderilmesi gerekmektedir. Öğrencilere gereken konularda danışmanlık hizmeti verilmelidir. Bu takdirde öğrenciler daha çok bilinçlenecek ve performans artışı sağlanabilecektir. Uzaktan eğitim faaliyetinde eğitmen ve öğrenci arasında iletişim kuvvetlenebilmeli ve gerekli danışmanlık hizmetleri yeterli düzeyde ve zamanında verilmeli ve gerektiği zaman yeterli kaynak sağlanabilmelidir. Eğitmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşim ve işbirliği artırılarak değişen koşullara uyum daha kolay sağlanabilir.

Uzaktan eğitimden yararlanan öğrenciler uzaktan eğitim faaliyetlerinin amacının ve hedefinin farkında olmalı, öğrencilere bu konuda bilgilendirme yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin teknoloji kullanımı konusunda da bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır. Öğrencilere danışmanlık hizmeti yeterince sağlanmadığı takdirde öğrenciler uzaktan eğitimin amacını anlamada bilinç eksikliği yaşayabilmektedirler. Ayrıca uzaktan

eğitime yönelik altyapı tam olarak kurulduğu zaman uzaktan eğitim faaliyetleri tam olarak uygulanabilecektir.

Son yıllarda yükseköğrenim kurumları da uzaktan eğitim açısından gerek nitel gerek nicel açıdan çeşitlenmektedirler. Bu durum gerçekleştirilirken eksiklikler varsa giderilmeli ve altyapı daha da kuvvetlendirilerek koşullara göre gerekli değişimler sağlanmalıdır. İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün gelişmesi açısından eğitim kalitesinin daha da artırılması ve gerekli yenilik ve değişimlerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu unsurları gerçekleştirmek adına mesleki eğitime büyük bir rol düşmektedir. Uzaktan eğitim açık öğretim gibi algılanmamalı ve sadece diploma alma amaçlı eğitim olarak düşünülmemelidir. Uzaktan eğitimin amacı ve özü öğrencilere kavratılmalıdır. Yükseköğretimde ön lisans programlarında uzaktan eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılması mesleki eğitim açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

1. AKŞİT, A., KALFA, V. R. ve ARPAT, B. (2016).“Bir İşveren-Öğrenci Buluşması Modeli-Meslek Yüksekokullarında İşbaşı Eğitimi Programında Öğrenci Algılarının Belirlenmesi: Honaz Meslek Yüksekokulu Örneği”. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Uluslararası Osmaneli Sosyal Bilimler Kongresi, ss.1099-1108.
2. AKTUNA, M. (2007). İKY Eğitim Fonksiyonunun Örgütsel Güvene Etkileri ve Bir Uygulama, Yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
3. ALTIPARMAK, M., KURT, İ.D. ve KAPIDERE, M. (2011). E-öğrenme ve Uzaktan Eğitimde Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri, Akademik Bilişim’11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 2 - 4 Şubat 2011 İnönü Üniversitesi, Malatya,319-327, http://ab.org.tr/ab11/kitap/altiparmak_kurt_AB11,15.05.2017.
4. ARAT, T. ve BAKAN, Ö. (2011). “Uzaktan Eğitim ve Uygulamaları”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 14(1-2): 363-374.
5. ATEŞ TULUNAY, Ö. (2014). “Yükseköğretimde Uzaktan Eğitimin Sayısal Verilerle Değerlendirilmesi”, Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(1): 22-40.
6. AYDIN, C. H. (2003). “Uzaktan Eğitimin Geleceğine İlişkin Eğilimler”, Elektrik Mühendisleri Odası Dergisi,

- 28-36,
http://www.emo.org.tr/ekler/7e8f8e5982b3298_ek.pdf?dergi=327, 20.01.2017.
7. CARLINER, S. (2002). Designing E-Learning, American Society for Training and Development, United States of America.
 8. COPPOLA, N. W., STARR, R. H. ve ROTTER, N. G. (2002). "Becoming a Virtual Professor: Pedagogical Roles and Asynchronous Learning Networks", Journal of Management Information Systems, 18(4) :169-189.
 9. DEPERLİOĞLU, Ö. ve YILDIRIM, R. (2009). "Mesleki Eğitimin Uzaktan Eğitim ile Desteklenmesi ve Örnek Uygulama", AKÜ Fen Bilimleri Dergisi, 61-70.
 10. EASTON, S. S. (2003). "Clarifying The Instructor's Role In Online Distance Learning", Communication Education, 52(2):87-105.
 11. GEDİK, D. (2008). İnsan Kaynakları Yönetiminde Eğitimin Performans Üzerine Etkileri ve Örnek bir Uygulama. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
 12. GERHARDT, L. A. (2005). The Future of Distance Learning –the Process And The Product, Information Technology Based Higher Education and Training, ITHET 2005, 9-9 July 2005, 6th International Conference, <http://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/1560265/?reload=true>, 15.11.2016.
 13. GÖÇMENLER, G. (2002). "Uzaktan Eğitim Teknolojileri ve Çağdaş Yönelimler", 164-175, dergipark.ulakbim.gov.tr/sakaefd/article/download/5000033280/5000033491, 20.01.2017.
 14. GÖKMEN, Ö.F., DUMAN, İ. ve HORZUM, M.B. (2016). "Uzaktan Eğitimde Kuramlar, Değişimler ve Yeni Yönelimler", Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi AUAd, 2(3), 29-51.
 15. İŞMAN, A., DABAJ, F., ALTINAY, Z. ve ALTINAY, F. (2004). " The Evaluation of Students' Perceptions of Distance Education". The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET, 3(3), 55-61.
 16. NOE, R. A. (2009). İnsan Kaynaklarının Eğitimi ve Geliştirilmesi. (Çev.) ÇETİN, C. 4. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
 17. O' LAWRENCE, H. (2007). " An Overview of The Influences of Distance Learning On Adult Learners", Journal of Education and Human Development, 1(1), <http://www.scientificjournals.org/journals2007/articles/1041.htm>, 21.01.2017.
 18. SOUTHERNWOOD, J. (2008). "Distance Learning: The Future of Continuing Professional Development, Community Pract.", 81(10), 21-3.
 19. PADEN, N. ve STELL, R. (2009). Student Roles and Expectations In The Distance Education Delivery Process, Proceedings of ASBBS. 19-22 February 2009. <http://asbbs.org/files/2009/Papers%20by%20Title.htm>, 21.01.2017.
 20. PERRATON, H. (2010). Teacher Education: The Role of Open and Distance Learning, Commonwealth of Learning, Report, pp.1-16. <http://docplayer.net/8532624-Teacher-education-the-role-of-open-and-distance-learning.html>, 12.12.2016.
 21. ROSENBERG, M. J. (2001). E-learning, Strategies for Delivering Knowledge In the Digital Age, McGrawHill, USA.
 22. TUNCER, M. ve TAŞPINAR, M. (2008). "Sanal Ortamda Eğitim ve Öğretimin Geleceği ve Olası

- Sorunlar”, Sosyal Bilimler Dergisi, 10(1), 125-144.
23. TORRINGTON, D., HALL, L. ve TAYLOR, S. (2002). Human Resource Management (Fifth edition). Prentice Hall.
24. VERDUIN, J. R. ve CLARK, T. A.(1991). Distance Education, Jossey-BassInc.: San Francisco.
25. YEŞİL, Y. (2015). KOBİ lerde Eğitim ve Geliştirmenin Örgütsel Bağlılıkla İlişkisi: Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nde Bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
26. YILDIRIM, O. (2006). İşletmelerde Eğitimin Etkinliğine Etki Eden Faktörler ve Bir Araştırma, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
27. YILDIZ, N. (2011). İnsan Kaynaklarında Eğitim ve Geliştirme Faaliyetlerinin Örgütsel Vatandaşlık Davranışına Etkileri Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
28. <http://www.qcc.cuny.edu/SocialSciences/ppecorino/China-QCC-DE/Advantages-Disadvantages-DE.html>, 15.12.2016.
29. What Is The Future of Distance Learning? (t.y.). <http://www.iadl.org.uk/Article17.htm>, 16.12.2016.
30. <http://www.distance-learning-college-guide.com/advantage-and-disadvantage-of-distance-learning.html>, 22.12.2016.
31. T.C.Yükseköğretim Kurulu, Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi (2007). http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/yok_strateji_kitabi/27077070-cb13-4870-aba1-6742db37696b, 21.12.2016.
32. <https://istatistik.yok.gov.tr/>,21.01.2017.
33. https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2016/2016_T1.pdf,21.01.2017.
34. <http://uzemgiris.com/node/221>,18.01.2017.